

Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Muhasebe Eğitime Bakış Açılarının Değerlendirilmesi: Gördes Meslek Yüksekokulunda Bir Uygulama

Araş. Gör. Dr. Burak TERİM

Celal Bayar Üniversitesi İ.İ.B.F. İşletme Bölümü

Yrd. Doç. Dr. Ahmet ÖZTÜRK

Celal Bayar Üniversitesi Gördes Meslek Yüksekokulu

ÖZET

Çalışmamızda Türkiye’de Meslek Yüksekokullarının kapsamı ve işlevleri hakkında bilgi verilmiştir. Celal Bayar Üniversitesi Meslek Yüksekokullarının 2004-2009 döneminde gelişimi değerlendirilmiştir. Gördes Meslek Yüksekokulu Muhasebe Programı öğrencilerinin demografik yapısının belirlenmesi, öğrenim gördükleri programın seçme nedenlerinin ortaya konması, gördükleri muhasebe eğitiminin gelecekle ilgili hedeflerine yönelik uyumluluğunun tespit etmek üzere anket çalışması yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Meslek Yüksekokulları, Muhasebe Eğitimi

The Evaluation of The Vocational Higher Schools’ Students’ Point of View on Accounting Education: An Application in Gordes Vocational Higher School

ABSTRACT

In this study, some information about the extention and the function of vocational schools in Turkey is given. The development of Celal Bayar University Vocational Higher Schools are examined in period of 2004-2009. A survey is applied for the determination of the Gordes Vocational Higher School Students’ demographical structure, the reasons of their choice on their department and the harmonization between their accounting education and the targets of their future.

Keywords: Vocational Higher Schools, Accounting Education

1. GİRİŞ

Toplumların üniversitelerden beklentileri; daha geniş bir öğrenci grubuna eğitim vermesi, programların sürekli oluşan yeni bilgi alanlarının tümünü kapsayacak şekilde olması, eğitimde bilginin üretimi yanında uygulamaya da ağırlık verilmesi, bölgesel ve ulusal kalkınmaya daha fazla katkıda bulunması, paydaşlarına hesap verebilen, açık ve saydam yönetim modelleri geliştirmesi şeklindedir. Bunun yanında, tüm bu beklentileri, giderek görece olarak azalan kamusal kaynaklar ile karşılayabilmesidir. Bir taraftan artan beklentiler, diğer taraftan azalan kamu kaynakları arasında sıkışan üniversiteler ise, daha fazla özerklik sağlayarak, gelir kaynaklarını artırıp çeşitlendirmek ve daha verimli yönetim modelleri geliştirmek için yeni arayışlara girmişlerdir (YÖK Yayını, 2007, s.13-14).

Ülkemizde genel eğitimin, mesleki eğitime göre daha çok tercih edildiği bilinmektedir. Bunun nedenleri araştırıldığında, prestij, iş bulma ve erkek adaylar için askerlik hizmeti yükümlüğündeki farklılar vb. faktörlerin etkili olduğu anlaşılmaktadır (YÖK Yayını, 2007, s.156).

Mesleki eğitim, meslek yüksekokullarını çeşitli boyutlarda inceleyen birçok çalışma bulunmaktadır. Karacan ve Karacan (2004/2) çalışmasında, meslek yüksekokullarında yürütülen staj çalışmaları hakkında bilgi vererek, öğrencilerin bu konudaki düşünce ve sorunları tespit edip, bu çerçevede çözüm ve öneriler getirmiştir. Erol ve Atmaca (2004) çalışmalarında, Türkiye’de muhasebe eğitimi ve muhasebe mesleğinin yapısal durumu hakkında bilgi vermiş, Meslek Yüksekokullarında muhasebe eğitimi alan öğrencilerin iş dünyasında muhasebe mesleğinde çalışmaya karşı tutumlarını belirlemek amacıyla anket uygulaması yapmıştır. Gençtürk (2007) çalışmasında, meslek yüksekokul öğrencilerinin mezun oldukları lise türüne göre muhasebe-finansman derslerindeki başarı durumlarına etkisini, ayrıca öğrencilerin derslerdeki başarısını Örgün- II. Öğretimde olmasının etkisini araştırmıştır. Gençtürk ve diğerleri (2008) çalışmalarında, Meslek Yüksekokulların işletme eğitimi ile muhasebe eğitimi bölümlerinde okuyan öğrencilerin genel yapısını, bölümün kendilerine sağlayacağı imkânları hakkındaki bilgi düzeylerini, aldıkları muhasebe-finans eğitiminin yeterliliğini ölçmek için düzenlenen anketin sonuçlarını değerlendirmişlerdir. Şahin ve Fındık (2008) çalışmalarında mesleki teknik eğitimin mevcut durumu tespit etmiş, yaşanan sorunlar belirlenmeye çalışılmıştır.

Çalışmamız üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, Türkiye’de Meslek Yüksekokulların genel durumu ve sorunları tespit edilerek çözüm önerileri sunulmuştur. İkinci bölümde, Türkiye’de en çok öğrencisi bulunan meslek yüksekokulu programlarından olan Muhasebe programının tarihsel gelişim süreci hakkında bilgi verilmiştir. Çalışmamızın son bölümünde ise, Celal Bayar Üniversitesi Gördes Meslek Yüksekokulu Muhasebe Programı öğrencilerinin demografik yapısı belirlenmiş, öğrenim gördükleri programı

seçme nedenleri ortaya konmuş, gördükleri muhasebe eğitiminin gelecekle ilgili hedeflerine yönelik uyumluluğu tespit edilmiştir.

2. TÜRKİYE'DE MESLEK YÜKSEKOKULLARININ GELİŞİMİ

Her ülkenin mesleksel eğitimi ve buna ilişkin politikaları, modeli ve tekniği ülkenin insan yapısına, ülkede uygulanan teknolojilere ve bu ve teknolojilerin gerektirdiği gereksinimlere göre değişmektedir. Ayrıca mesleki eğitim sisteminin hızla değişen teknoloji dünyasını yakından takip edip, mümkün olduğu kadar en son teknolojik bilgiye sahip, kendi alanı içindeki branşlara ve yeniliklere kolaylıkla uyum sağlayabilecek esneklikte, verimli ve üretken bir teknisyenin yetiştirilmesi amacına uygun olarak bölgesel gereksinimlere göre düzenlenmesi de büyük önem taşımaktadır. Değişik alanlarda hızla gelişen teknoloji, özellikle sınırlı kaynağa sahip ülke ekonomilerini zorlamakta ve daha kaliteli mesleksel eğitim görmüş insangücü talebi gün geçtikçe artmaktadır (Balcı, 1993, 283).

Ülkemizde Meslek Yüksekokulları, mesleki ve teknik eğitimin yükseköğretim kademesindeki en üst kurumudur. Meslek Yüksekokulları, 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 20. maddesinde düzenlenen ve iki yıllık ön lisans eğitimi veren yüksekokul statüsünde yükseköğrenim kuruluşlarıdır. MYO'ların üniversite bünyesinde bulunması, bu okulların gelişimi ve vizyonu açısından olumlu bir gelişmedir (Eşme, 2007, s. 17).

İki yıllık Meslek Yüksekokulları (Vocational Higher Schools) aslında kendi alanında lise mezunu ile dört yıllık lisans mezunu arasında bir meslekte istihdama yönelik eleman yetiştiren ve aynı zamanda dört yıllık lisans mezunu olabilmek için dikey geçiş yoluyla ileri seviyede yükseköğrenime açık olan yükseköğrenim birimleridir (Çiftçi, 2008, s.1).

2004-2009 dönemi için Türkiye'de Meslek Yüksekokullarının birim sayıları ve bu birimlerde okuyan öğrenci sayıları Tablo 1'de verilmektedir. Bu veriler doğrultusunda Meslek Yüksekokullarının son 5 yıllık gelişimi ortaya konulmaya çalışılmıştır.

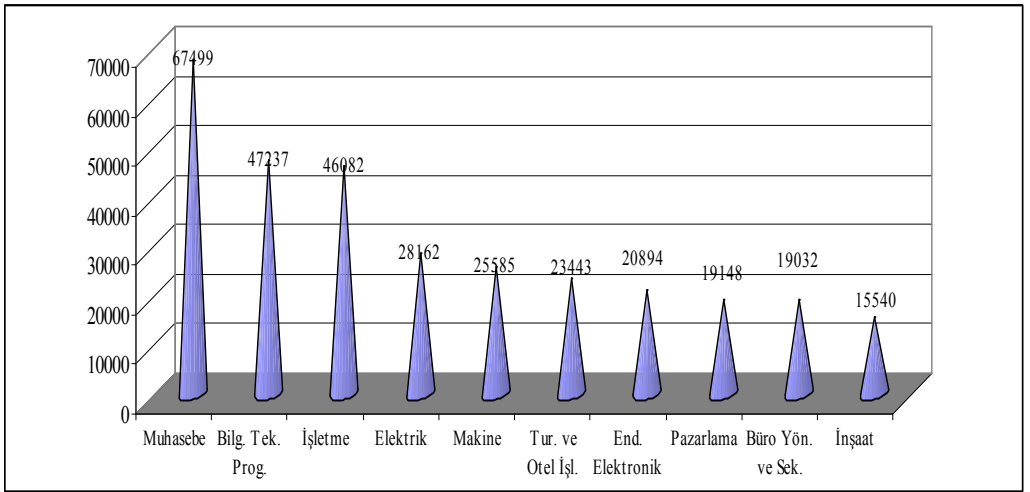
Tablo 1. Meslek Yüksekokullarının Birim ve Öğrenci Sayıları

	Üniversite Birim Sayısı	Myo Birim Sayısı	Myo Sayısı / Üniversite Birim Sayısı	Myo Öğrenci Sayısı	Toplam Üniversite Öğrenci Sayısı	Myo / Toplam Oranı
2004-2005	1246	473	38,0	384456	1942995	19,8
2005-2006	1271	486	38,2	441074	2155170	20,5
2006-2007	1304	497	38,1	482208	2264936	21,3
2007-2008	1354	518	38,3	502622	2345887	21,4
2008-2009	1458	563	38,6	548695	2731828	20,1

Kaynak: 2004-2009 Eğitim- Öğretim Yılları Yükseköğretim İstatistikleri.

Tablo 1’de görüldüğü gibi, son 5 yıllık dönem içerisinde Meslek Yüksekokul birim sayıları sürekli artış göstererek 2008-2009 döneminde toplam 563 sayısına ulaşmıştır. Son dönemde mesleki eğitimdeki öğrenci sayısı 548.695 olup, yükseköğretimde okuyan öğrenci sayısının %20’si kadarını kapsamaktadır. Bu oran Almanya’da %13, Japonya’da %34, İngiltere’de %33, ABD’de %45’tir (Eşme, 2007, s.17). Dünyada belli başlı ülkeler ortalamasının %28 olduğu dikkate alınır, Türkiye yükseköğretimde mesleki eğitim öğrenci oranı bakımından ortalamanın biraz aşağısında kalmıştır.

Türkiye’de Meslek Yüksekokullarında 260 ayrı programda eğitim verilmektedir. 2008-2009 dönemi istatistik verilerine göre Muhasebe, Bilgisayar Teknolojisi ve Programlama, İşletme, Elektrik, Makine, Turizm ve Otel İşletmeciliği, Endüstriyel Elektronik, Pazarlama, Büro Yönetimi ve Sekreterlik, İnşaat programları, öğrenciler tarafından en çok tercih programlardır. Şekil 1.’de görüldüğü üzere Meslek Yüksekokullarında en çok tercih edilen program Muhasebe olmuştur.

Şekil 1: 2008-2009 Eğitim ve Öğretim Döneminde Öğrencilerin En Çok Tercih Ettikleri Meslek Yüksekokul Programları

Kaynak: 2008-2009 Eğitim-Öğretim Yılı Yükseköğretim İstatistikleri.

Celal Bayar Üniversitesinin 2004-2009 döneminde bünyesinde Fakülte, Yüksekokul ve Meslek Yüksekokullarından oluşan toplam 24 birim bulundurmaktadır. Üniversitemizin 24 biriminin %63 (15 tane) gibi büyük bir bölümünü meslek yüksekokulları oluşturmaktadır. İncelenen dönemde meslek yüksekokullarda toplam okuyan öğrenci sayıları Tablo 2.’de verilmiştir.

Tablo 2. Celal Bayar Üniversitesi Meslek Yüksekokulları Öğrenci Sayıları

	Üniversite Birim Sayısı	MYO Birim Sayısı	MYO Öğrenci Sayısı	Toplam Üniversite Öğrenci Sayısı	MYO/Toplam Öğrenci Sayısına Oranı
2004-2005	24	15	7408	20199	% 36,7
2005-2006	24	15	8920	22538	% 39,6
2006-2007	24	15	9530	23258	% 41,0
2007-2008	24	15	9650	23030	% 41,9
2008-2009	24	15	11000	24777	% 44,4

Kaynak: 2004-2009 Eğitim-Öğretim Yılları Yükseköğretim İstatistikleri.

Tablo 2. incelendiğinde, 2004-2009 döneminde meslek yüksek okullarımızda okuyan öğrenci sayısı sürekli artış göstermiştir. 2004-2005 eğitim ve öğretim yılında toplam üniversite öğrencilerinin %36,7'sini Meslek Yüksekokulunda okuyan öğrenciler oluşturmuştur. 2008-2009 döneminde bu oran %44,4'e yükselmiştir. İncelenen dönemde Meslek Yüksekokullarda okuyan öğrenci sayısının toplam üniversite öğrenci sayısına oranındaki artışın nedenlerinden biri, Meslek Yüksekokullarının fiziksel olanakları güçlendirilerek kontenjanın yükseltilmesidir.

Türkiye'nin yükseköğretim sistemi değerlendirilirken, gerek Yüksekokullar gerekse Meslek Yüksekokullarında önemli sorunlar yaşandığı tespit edilmiştir. Bu sorunların başında, uygulamaya dönük öğretim yapan bu okullarda yetişecek insan gücünün ekonomi bakımından önemi sık sık vurgulanmasına karşın, bu okullardaki öğretim elemanları ve öğrencilerin kendilerini ikincil durumda hissetmeleri gelmektedir. Böylece yeteri kadar önemi anlaşılmayıp, geri planda kalmış olan bu kurumlar, ne öğrenciler, ne de öğretim elemanları bakımından çekicilik kazanabilmiştir. Bu durumu değiştirmek için (YÖK Yayını, 2007, s. 169):

* Uygulamaya dönük bu yükseköğretim kurumlarının toplumda, öğrenciler ve öğretim elemanları arasındaki saygınlığını artırmak ve iddialı hale getirmek; bu yolla bu kurumlardaki öğrenci ve öğretim üyelerinin motivasyonunu yükseltmek,

* Uygulamaya dönük bu yükseköğretim kurumlarının yerel iş ve istihdam piyasalarına gömülü hale gelmesini gerçekleştirmek,

* Uygulamaya dönük bu yükseköğretim kurumlarının taşımak istedikleri iddiayla uyumlu bir yönetim sistemi oluşturmalarını sağlamak,

* Uygulamaya dönük bu yükseköğretim kurumlarına, daha iyi yetişmiş ve motive olmuş öğrencileri yönlendirmek,

* Uygulamaya dönük bu yükseköğretim kurumlarının içinde, işine kendini adanmış, işi konusunda heyecan taşıyan öğretim elemanlarının kendilerini mutlu hissedecekleri yeni bir kariyer çizgisi kurabilmek,

* Uygulamaya dönük bu yükseköğretim kurumlarının donatılarının yeterli hale getirmek, büyüklüklerini ve dağılımlarını yeniden yapılandırmak gerekecektir.

Bu altı stratejik seçmeyi gerçekleştirmeye, üniversiteler içinde Yüksekokullar, Meslek Yüksekokulları ve ön lisans programlarının ilişkilerinin yeniden düzenlenmesiyle başlanmalıdır. Bunun için üniversitelerde Uygulamalı Bilimler ve Uygulamalı Teknolojiler Fakülteleri kurulmalıdır (YÖK Yayını, 2007, s. 170).

3. ÇALIŞMANIN AMACI

Çalışmamızın amacı, Celal Bayar Üniversitesi Gördes Meslek Yüksekokulu Muhasebe Programı öğrencilerinin demografik yapısının belirlenmesi, öğrenim gördükleri programını seçme nedenlerinin ortaya konması, gördükleri muhasebe eğitiminin gelecekle ilgili hedeflerine yönelik uyumluluğunun tespit edilmesidir.

4. ÇALIŞMANIN KAPSAMI

Çalışmamızın örneklemini Gördes Meslek Yüksekokulu Muhasebe Programı öğrencileri oluşturmaktadır. Muhasebe Programındaki 338 öğrenciyi anket uygulanarak, elde edilen yanıtlar değerlendirilmiştir.

5. ÇALIŞMANIN YÖNTEMİ

Çalışmamızın amacına uygun olarak hazırlanan anket formu, öğrencilerin demografik özellikleri, muhasebe programını seçmelerindeki ailelerinin etkisi, meslek yüksekokulunda verilen eğitimin niteliği, gelecekle ilgili kariyerlerindeki yeterliliğinin tespit edilmesine yönelik 15 sorudan oluşmaktadır. Anket verilerini dağılımını ortaya koymak için frekans analizi, çalışmanın amacına uygun olarak anket soruları arasındaki ilişkileri belirlemek için ki-kare analizinden yararlanılmıştır.

Ki-kare analizi, χ^2 , parametrik olmayan bir analiz olup, tek değişkenli ve çift değişkenli olmak üzere iki türü bulunmaktadır. Gözlemlenen her olayın aslında, teorik yada beklenen bir değeri vardır. χ^2 , gözlem değerlerinin, beklenen değerlerden farklı olup olmadığını ve bu farkın anlamlı olup olmadığını hipotezler oluşturarak test eder (Nakip, 2006, s.293).

6. GÖRDES MESLEK YÜKSEKOKULU MUHASEBE PROGRAMINDAKİ ÖĞRENCİLERE UYGULANAN ANKETİN SONUÇLARI

Çalışmamızın anket sonuçları iki bölümde değerlendirilmektedir. Birinci bölümde frekans analizi, ikinci bölümde ise ki-kare analizi sonuçları hakkında bilgi verilmektedir.

6.1. Frekans Analizi Sonuçları

Çalışmamızın sonuçlarının ilk bölümünde, Celal Bayar Üniversitesi Gördes Meslek Yüksekokulu Muhasebe Programı öğrencilerin ankete verdikleri yanıtların dağılımını belirtmek için frekans ve yüzde analizi yapılmıştır.

6.1.1. Öğrencilerin Demografik Dağılımı

Üniversitemizin Gördes Meslek Yüksekokulu Muhasebe Programında uygulanan ankete katılan öğrencilerin demografik özellikleri Tablo 3'te verilmektedir.

Tablo 3. Öğrencilerin Demografik Özellikleri

	Frekans (Kişi Sayısı)	Yüzde
Kız Öğrenci	151	44,7%
Erkek Öğrenci	187	55,3%
Toplam	338	100,0%
Mezun Olunan Lise Türü		
Ticaret Lisesi	87	25,7%
Anadolu Ticaret Meslek Lisesi	9	2,7%
Düz Lise	208	61,5%
Diğer (Süper Lise, Anadolu Lisesi, Özel Okul, İmam Hatip Lisesi gibi)	34	10,1%
Toplam	338	100,0%
Ailelerin Yaşadıkları Yer		
Büyük Şehir	153	45,3%
Şehir	62	18,3%
İlçe	87	25,7%
Kasaba	13	3,8%
Köy	23	6,8%
Toplam	338	100,0%

Tablo 3'te görüldüğü gibi, ankete katılan 338 Gördes Meslek Yüksekokulu Muhasebe Programı öğrencilerinin %45'i bay, %55'i ise bayandır. Öğrencilerin %54'ü 20 yaşın altında, %46'sı ise 20 yaş ve üstündedir. Muhasebe Programı öğrencilerinin %62'si Düz Lise, %29'u ise Ticaret ve Anadolu Ticaret Lisesi mezunudur. Ailelerin yaşadıkları yer ile ilgili sonuçlar ise; %45'i Büyükşehir, %18'i şehir, %26'sı ilçe, %4'ü kasaba, %7'si ise köy şeklindedir.

6.1.2. Öğrencilerin Muhasebe Programını Seçmesine Etki Edebilecek Faktörler

Çalışmamızda öğrencilerin Meslek Yüksekokul olarak Muhasebe Programını tercih etmelerinde ailelerinin ve mezun oldukları lisenin türünün etkisi araştırılmakta, elde edilen sonuçların frekans değerleri Tablo 4, Tablo 5, Tablo 6, Tablo 7’de verilmektedir.

Tablo 4. Öğrencilerin Ailelerinde Meslek Mensubunun Bulunması

	Frekans (Kişi Sayısı)	Yüzde
Aile fertlerinde muhasebe ile ilgili meslek mensubu var mı?		
Var	64	18,9%
Yok	274	81,1%
Toplam	338	100,0%

Ankete katılan Gördes Meslek Yüksekokul Muhasebe Programı öğrencilerinin %19’unda (64 kişi) ailelerinde muhasebe ile ilgili meslek mensubu bulunmaktadır. Tablo 4’teki sonuçlara göre öğrencilerin %81’i gibi büyük bir kısmının aile fertlerinde muhasebe ile ilgili meslek mensubu bulunmamaktadır.

Ailelerinde muhasebe meslek mensubu bulunan öğrencilerin (%19) Muhasebe Programını tercih etmelerinde etkisini belirlemek amaçlı sorudan elde edilen sonuçların frekans dağılımı Tablo 5’te gösterilmektedir.

Tablo 5. Ailelerinde Muhasebe Meslek Mensubuna Sahip Öğrencilerin Muhasebe Programını Seçmelerinde Ailelerinin Etkisi

	Kesinlikle Katılıyorum		Katılıyorum		Kısmen		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum	
Ailenizde muhasebe meslek mensubunun bulunması ile Muhasebe Programı tercihinizde etkisi olmuştur.	8	12,5%	4	6,3%	7	10,9%	18	28,1%	27	42,2%

Tablo 5 incelendiğinde, ailelerinde muhasebe meslek mensubu olan öğrencilerin %70’i, meslek yüksekokul programının tercihinde ailenin etkisinin olmadığı, %18’u ise etkisinin olduğu, %11’i ise kısmen etkisi olduğu görüşünde oldukları tespit edilmiştir.

Ankete katılan öğrencilerin mezun oldukları lise türünün Muhasebe Programını tercih etmelerinde etkisini belirlemek için sorulan soruya verilen yanıtların frekans değerleri Tablo 6'da özetlenmektedir.

Tablo 6. Öğrencilerin Muhasebe Programını Tercih Etmelerinde Mezun Oldukları Lise Türünün Etkisi

	Kesinlikle Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum		Kısmen Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum			
Mezun olduğunuz lise türünün Meslek Yüksekokulu Muhasebe Programını tercihinizde etkisi olmuştur	68	20,1%	55	16,3%	37	10,9%	92	27,2%	86	25,4%

Öğrencilerin Meslek Yüksekokulu tercihlerinde mezun oldukları lise türünün etkisi sorulduğunda, %36'sı etkisinin olduğu, %53'ü etkisinin olmadığı, %11'inin ise kısmen etkisinin olduğunu belirtmişlerdir. Ankete katılan öğrencilerin yaklaşık %72'si (bakınız Tablo 3) düz lise ve diğer lise mezunu olduklarından, Muhasebe Programını tercih etmelerinde mezun oldukları lisenin etkisinin bulunmaması beklenen bir sonuçtur.

6.1.3. Öğrencilerin Muhasebe Programı İle İlgili Değerlendirmeleri

Gördes Meslek Yüksekokulu Muhasebe Programındaki Ticaret ve Anadolu Ticaret Lisesi mezunlarının, ortaöğretimde görmüş oldukları eğitim ile önlisans eğitimi arasında ders içerikleri ve uygulama açısından karşılaştırmaları istendiğinde, elde edilen anket sonuçlarının frekans dağılımı Tablo 7 ve Tablo 8'de verilmektedir.

Meslek Liselerinden mezun olan öğrenciler öğretim dönemlerinde muhasebe dersi görerek önlisans Muhasebe Programına gelmektedir. Çalışmamızda Ticaret Lisesi mezunu olan öğrencilerin, orta öğretimde gördükleri muhasebe dersi içerikleri ile önlisans programındaki ders içeriklerini, kapsamı açısından karşılaştırmaları istendiğinde elde edilen sonuçlar Tablo 7'deki gibidir.

Tablo 7. Öğrencilerin Ortaöğretim-Önlisans Muhasebe Ders İçeriklerini Kapsamı Açısından Değerlendirmesi

	Kesinlikle Katılıyorum		Katılıyorum		Kısmen		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum	
Eğer Ticaret veya Anadolu Ticaret Lisesi mezunu iseniz görmekte olduğunuz muhasebe derslerinin içerikleri daha önce görmüş olduğunuz muhasebe derslerinizin içerikleri yönünden daha kapsamlıdır	19	19,8%	36	37,5%	20	20,8%	11	11,5%	10	10,4%

Ankete katılan öğrencilerinin %28'i (96 kişi) Ticaret ve Anadolu Ticaret Lisesi mezunu olduğu tespit edildiğinde, %57'si Meslek Yüksekokulunun muhasebe ders içeriklerinin daha kapsamlı, %22'si ise orta öğretimdeki daha kapsamlı olduğu görüşündedirler. %21'i ise önlisans öğretimindeki muhasebe ders içeriklerinin daha kapsamlı olduğuna kısmen katılmıştır. Sonuç olarak Ticaret Lisesi mezunlarının çoğu önlisans programındaki Muhasebe ders içeriklerinin daha ayrıntılı olduğu görüşünde oldukları ortaya çıkmaktadır.

Çalışmamızda Ticaret Lisesi mezunu öğrencilerine lise eğitimlerine göre yüksekokul eğitimlerinde okudukları derslerinin uygulama aşamalarının kapsamı sorulduğunda (Tablo 8), %35'i Meslek Yüksekokulunun derslerinin uygulama aşamalarının daha kapsamlı, %18'i kısmen kapsamlı olduğu görüşündedirler. %47'si ise Ticaret Lisesindeki derslerinin uygulama aşamalarının daha kapsamlı olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 8. Öğrencilerin Ortaöğretim-Önlisans Öğretimlerindeki Uygulama Aşamalarını Karşılaştırması

	Kesinlikle Katılıyorum		Katılıyorum		Kısmen		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum	
Meslek Yüksekokulunuzdaki eğitiminde görmüş olduğunuz uygulama aşamaları, daha önce Meslek Lisesinde görmüş olduğunuz uygulama aşamalarına göre daha kapsamlıdır	5	5,2%	29	30,2%	17	17,7%	23	24,0%	22	22,9%

Tablo 7 ve Tablo 8'deki veriler birlikte değerlendirildiğinde, Ticaret Lisesi kökenli öğrenciler, önlisans programlarındaki derslerin içerikleri bakımından daha detaylı, fakat uygulamalı derslerin bulunmadığı görüşündedirler.

Gördes Meslek Yüksekokulu Muhasebe Programı öğrencilerine, “Okulunuzdaki eğitimin ileri meslek kariyerlerinin başlangıcı açısından yeterliliği” sorulduğunda, elde edilen sonuçların frekansı Tablo 9’da verilmektedir.

Tablo 9. Öğrencilerin Önlisans Programlarının Yeterliliğini Değerlendirmesi

	Kesinlikle Katılıyorum		Katılıyorum		Kısmen		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum	
Meslek Yüksekokulunuzdaki eğitiminin, mezun olduğunuzda meslek kariyerinizin başlangıcı için yeterli olduğu kanısındayım	43	12,7%	98	29,0%	112	33,1%	42	12,4%	43	12,7%

Öğrencilerin %42’si mesleki kariyerlerinin başlangıcı için, önlisans programlarının yeterli, %33’ü kısmen yeterli olduğu, %25’i ise yeterli olmadığını belirtmişlerdir. Tablo 9’daki frekans değerleri incelendiğinde, ankete katılan Gördes Meslek Yüksekokulu Muhasebe programı öğrencilerinin çoğunun, aldıkları eğitimin meslekteki kariyerleri için yeterli olduğu görüşünde oldukları anlaşılmaktadır.

Çalışmamızda ankete katılan öğrencilere, Muhasebe mesleğinin bilgi bakımından sürekli güncellenmesi gerektiği ve disiplinlerarası bilgiye dayalı olması konusundaki görüşlerinin frekans dağılımı Tablo 10’da gösterilmektedir.

Tablo 10. Öğrencilerin Muhasebe Mesleği İle İlgili Görüşleri

	Kesinlikle Katılıyorum		Katılıyorum		Kısmen		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum	
Muhasebe mesleğini sürekli bilginin yenilediği ve disiplinlerarası (hukuk, maliye) ilişkinin yoğun olduğu bir bilim dalı olduğu kanısındayım	69	20,4%	149	44,1%	87	25,7%	20	5,9%	13	3,8%

Muhasebe Programındaki öğrencilerin %65 gibi çoğunluğu, muhasebe mesleğinin sürekli bilginin yenilediği ve disiplinlerarası ilişkilerin yoğun olduğu bir bilim dalı olduğu görüşündedirler.

Öğrencilere, “Meslek Yüksekokulunuzda Muhasebe Programında almış olduğunuz eğitimin staj dönemi için yeterliliği” sorulduğunda elde edilen sonuçların frekansı Tablo 11’de verilmiştir..

Tablo 11. Öğrencilerin Muhasebe Eğitimlerinin Staj Dönemi İçin Yeterliliği

	Kesinlikle Katılıyorum		Katılıyorum		Kısmen		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum	
Meslek Yüksekokulunuzda almış olduğunuz eğitimin staj döneminde yeterli olduğu kanısındayım	29	8,6%	118	34,9%	100	29,6%	59	17,5%	32	9,5%

Tablo 11’deki sonuçlara göre ankete katılan Muhasebe programındaki öğrencilerin %44’ü verilen eğitimin staj döneminde yeterli, %30’u kısmen yeterli olduğu görüşündedirler.

Çalışmamız için uygulanan ankette Muhasebe Programından mezun olduktan sonra çalışmak istedikleri mesleki alanlar ilgili sorudan elde sonuçlar Tablo 12’deki gibidir. Öğrencilerin %45’i Banka- Finansman, %31’i Bağımlı Mali Müşavir, %12’si ise Serbest Meslek yapmayı istedikleri ortaya çıkmıştır.

Tablo 12. Öğrencilerin Çalışmak İstedikleri Alanlar

	Bağımlı Mali Müşavir		Banka Finansmanı		Serbest Meslek		Diğer	
Mezun olduğunuzda çalışmayı düşündüğünüz alanlar	106	31,4%	152	45%	41	12,1%	39	11,5%

Ankete katılan öğrencilerin dikey geçiş sınavına girerek dört yıllık eğitim öğretim programına geçme gerekliliği konusundaki soruya verdikleri yanıtların frekans değerleri Tablo 13’te verilmektedir. Bu değerlere göre, Gördes Meslek Yüksekokulu Muhasebe Programı öğrencilerinin büyük çoğunluğu (%88) önlisans programından lisans programına geçişin gerekli olduğu görüşünde olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 13. Öğrencilerin Dört Yıllık Eğitim İle İlgili Görüşleri

	Kesinlikle Katılıyorum		Katılıyorum		Kısmen		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum	
Eğitim imkanları mevcutsa, dikey geçiş ile dört yıllık eğitim programına geçilmeli	214	63,3%	82	24,3%	20	5,9%	15	4,4%	7	2,1%

Muhasebe programı öğrencilerine önlisans programını bitiminde lisans programına geçildiği takdirde önlisans derslerinin yeterliliği konusundaki görüşlerine gelen yanıtların frekans değerleri Tablo 14'te verilmektedir.

Tablo 14. Öğrencilerin Lisans Eğitimi için Aldıkları Eğitimlerin Yeterliliği İle İlgili Görüşleri

	Kesinlikle Katılıyorum		Katılıyorum		Kısmen		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum	
Dikey geçişle dört yıllık bir programa yerleştirildiğim takdirde Meslek Yüksekokulda aldığım derslerin yeterli olduğu kanısındayım.	47	13,9 %	128	37,9 %	9	28,4 %	4	13,0%	23	6,8 %

Anket katılımcılarının %52'si dikey geçişle dört yıllık bir programa yerleştirildikleri takdirde, Meslek Yüksekokulda aldıkları derslerin yeterli olduğu, %28'i kısmen yeterli olduğu, %20'si ise yeterli olmadığı görüşündedirler.

6.2. Ki-Kare Analizi Sonuçları

Çalışmamızdaki anket soruları arasında ilişkiyi belirlemek için ki-kare analizi uygulanmıştır. Analizin gereği hipotezler oluşturulmuş ve pearson ki-kare anlamlılık değerleri (P) hesaplanmıştır. Ki-kare analizi %5 anlamlılık düzeyinde gerçekleştirilmiştir.

Çalışmamızda öğrencilerin demografik özellikleri ile muhasebe programını seçmesine etki edebilecek faktörler muhasebe programı ile ilgili değerlendirmeleri ile ilgili tüm sorular karşılaştırıldığında, anlamlı ilişki tespit edilen sonuçlar dikkate alınmıştır.

Ankete katılan öğrencilerin mezun oldukları lise türü ile Muhasebe önlisans programı tercihinde etkili olma durumu arasındaki ilişki için aşağıdaki hipotezler kurulmuştur.

H₀: Mezun olunan lise türü ile öğrencilerin Muhasebe programının tercihi soruları arasında ilişki yoktur.

H₁: Mezun olunan lise türü ile öğrencilerin Muhasebe programının tercihi soruları arasında ilişki vardır.

Öğrencilerin önlisans programını tercihleri ile mezun oldukları lise türü arasında anlamlı ilişki ($P<0,05;0,001$) olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuca göre, öğrencilerin Ticaret Lisesi ve Düz Lise mezunu olmaları üniversite programı tercihinde etkili olabileceği anlaşılmaktadır.

Çalışmamızda öğrencilerin Muhasebe programını tamamladıktan sonra, dikey geçiş sınavlarıyla lisans programıyla eğitim hayatlarının devam etmesi gerektiği bilinci ile mezun oldukları lise türünün etkisi araştırılmıştır.

H_0 : Mezun olunan lise türü ile öğrencilerin mezun olduktan sonra dört yıllık eğitime geçilmeli soruları arasında ilişki yoktur.

H_1 : Mezun olunan lise türü ile öğrencilerin mezun olduktan sonra dört yıllık eğitime geçilmeli soruları arasında ilişki vardır.

Öğrencilerin mezun oldukları lise türünün öğrencilerin dikey geçiş sınavlarına girme kararlarında etkisi olduğu tespit edilmiştir ($P<0,05;0,004$).

Çalışmamızda öğrencilerin cinsiyetinin, yaşının, yaşadığı şehir türü gibi demografik özellikleri ile Meslek Yüksekokul programı tercih etme nedenleri, Muhasebe Programı içeriği ile ilgili görüşleri, mezun olduktan sonraki hedefleri arasında anlamlı ilişki bulunamamıştır.

7. SONUÇ

Çalışmamızda Celal Bayar Üniversitesi Gördes Meslek Yüksekokulu Muhasebe Programındaki öğrencilerin genel yapısının, bu programı tercih etme nedenlerinin, derslerle ilgili görüşlerinin ve gelecekle ilgili planlarında meslek yüksekokulunun etkisinin belirlenmesi için anket uygulaması gerçekleştirilmiştir. Ankete verilen yanıtlar değerlendirilerek şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Ankete katılan Muhasebe Programı öğrencilerinin %62'si Düz Lise, %29'u ise Ticaret ve Anadolu Ticaret Lisesi mezunudur. Ankete öğrencilerinin %19'unda (64 kişi) ailelerinde muhasebe ile ilgili meslek mensubu bulunmaktadır ve bunların Muhasebe Programını seçmelerinde ailelerin etkisinin olmadığı tespit edilmiştir.

Ankete katılan öğrencilerin çoğunluğunun düz lise olması, Muhasebe programını tercih etmelerinde mezun oldukları lisenin etkisinin bulunmaması sonucunu vermiştir.

Ticaret ve Anadolu Ticaret Lise mezunlarının, orta öğretimdeki muhasebe ders içerikleri ile önlisansdaki ders içeriklerini hakkındaki görüşleri incelendiğinde, meslek yüksekokulunun muhasebe ders içeriklerinin daha kapsamlı, fakat uygulamalı derslerin yeterli olmadığı ortaya çıkmıştır.

Çalışmamız kapsamındaki öğrencilerin çoğu muhasebe mesleğinin sürekli bilginin yenilendiği ve disiplinlerarası ilişkinin yoğun olduğu bir bilim dalı olduğu bilincindedirler. Öğrencilerin büyük bir bölümü Muhasebe Programında verilen eğitimin staj dönemi için yeterli görüşündedirler.

Öğrencilere önlisans programından mezun olduktan sonra, ağırlıklı olarak Banka- Finansman alanında uzman ve Bağımlı Mali Müşavir olmayı hedeflemektedirler. Bununla birlikte önlisans eğitimlerinin bir lisans programıyla sürdürülmesi gerektiği bilincindedirler.

Çalışmamızda öğrencilerin cinsiyetinin, yaşının, yaşadığı şehir türü gibi demografik özellikleri ile meslek yüksekokul programı tercih etme nedenleri, Muhasebe programı içeriği ile ilgili görüşleri, mezun olduktan sonraki hedefleri arasında anlamlı ilişki bulunamamıştır. Öğrencilerin önlisans programını tercihleri ile mezun oldukları lise türü arasında anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuca göre, öğrencilerin Ticaret Lisesi ve Düz Lise mezunu olmaları üniversite programı tercihinde etkili olabileceği düşünülmektedir. Ayrıca mezun oldukları lise türü ile eğitimlerini sürdürme gerekliliği kararları arasında ilişki tespit edilmiştir.

KAYNAKÇA

- Balcı, Mustafa (1993), “Mesleki ve Teknik Eğitimde Yeni Boyutlar”, Eğitim Bilimleri Birinci Ulusal Kongresi: Eğitim Teknolojisi, Ankara, aktaran Bilal Sevinç (2000), “Meslek Yüksekokullarının Eğitim Sistemimizdeki Yeri ve Sayısal Gelişmeler”, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, Cilt 34, Sayı:1.
- Çiftçi, Ahmet (2008), Önlisans Eğitimi Veren Meslek Yüksekokulları Üzerine Bir Değerlendirme Raporu, www.myotoplantisi.cu.edu.tr
- Eşme, İsa (2007/3), “Türkiye’de Mesleki ve Teknik Eğitimin Bugünkü Durumu ve Sorunları”, Uluslararası Mesleki ve Teknik Eğitim Konferansı Bildiri Kitabı, Yükseköğretim Kurulu Yayını.
- Erol, Mikail, Metin Atmaca (2004), “Meslek Yüksekokullarında Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin İş Dünyasında Muhasebe Mesleğinde Çalışmaya Karşı Tutumları”, Muhasebe ve Finansman Dergisi, Sayı:24, s. 171-179.
- Gençtürk, Mehmet (2007), “Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Mezun Oldukları Lise Türünün ve Öğretim Şeklinin Muhasebe- Finans Derslerindeki Başarıya Etkisi”, Muhasebe ve Finansman Dergisi, Sayı:35, s. 178-184.
- Gençtürk, Mehmet ve Diğ. (2008), “Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Muhasebe-Finans Eğitimine Bakış Açılı ve Farkındalıkları Üzerine Bir Uygulama”, Süleyman Demirel Üniversitesi, İ.İ.B.F. Dergisi, Cilt:13, S.1, s.209-228.
- Karacan, Sami, Esin Karacan (2004/2), “Meslek Yüksekokullarında (MYO) Yapılan Staj Uygulamalarına İlişkin Bir Araştırma:Kalite ve Verimlilik İçin İş Yerleri – MYO İşbirliğinin Gereği”, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (8) 2004 / 2 : 168-184.
- Şahin, İsmail, Tayfun Fındık (2008), “Türkiye’de Mesleki ve Teknik Eğitim: Mevcut Durum, Sorunlar ve Çözüm Önerileri”, TSA, Yıl: 12, Sayı:3, s. 66-86.
- Türkiye’nin Yükseköğretim Stratejisi, (2007/1), Yükseköğretim Kurulu Yayını.

B. Terim, A.Öztürk/ Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Muhasebe Eğitime Bakış Açılarının Değerlendirilmesi: Gördes Meslek Yüksekokulunda Bir Uygulama